

Arddealul

Apare Lunea, dimineața, cu ultimele informațiuni politice și știri sportive

Director:
Theodor Reculescu
Abonamente:
1 an: 100 lei, jum. de an:
50 lei. — Autorități, mari
intreprinderi 1000 Lei.
Redacția și administrația
Arad, Bul. Ferdinand 5

Dar la noi?

Noi, românii, comitem atât față de noi, cei cari locuim între granițele țării, cât și față de frații noștri de peste hotare o crimă din cele mai mari, datorită condamnabilei nepăsări de care am dat dovadă întotdeauna, atunci când erau în joc interesele noastre.

Situația minoritarilor din România este binecunoscută de toată lumea. Nu e nevoie să mai insistăm asupra ei.

În schimb, situația fraților noștri rămași încă sub stăpânire străină, este mai mult decât tragică. Mai ales a românilor din Ungaria. În corpul ziarului e descris un caz dintr-o mie și din care se vede calvarul nenorociților de valahi, rămași peste Tisa; un caz tipic de ferocitate maghiară.

Statul român nu are dreptul să protesteze, iar când ziarul românesc duc campanie contra brutalităților ungurești, ura asupritorilor noștri de ieri și cei de azi ai fraților noștri din Ungaria se răsfârge cu mai multă furie asupra valahilor rămași în pustă.

Dar nu tot așa stau lucrurile când e vorba de interesele Statului maghiar.

După cum se știe îndeobște — statisticianul ungar Illyes însuși o dovedește — o mare parte din teritoriul Statului vecin, începând cu Panonia, e locuit de germani.

Germanii din Ungaria — mai puțin decât românii — sunt și ei persecutați de unguri, fapt care a atras protestele energice ale guvernului german.

În cursul săptămânii însă, toate ziarurile din Budapesta au reproduș un interview al contelei Ambroczy, acordat unui ziar vienez, în care magnatul ungar se arată revoltat de îndrăzneala guvernului german care a protestat contra tiraniei cu care sunt tratați germanii din Ungaria.

Contele Ambroczy a declarat categoric că nimănui nu-i este îngăduit să se intereseze de situația minoritarilor din Ungaria — nici chiar guvernului german — și dacă lucrul acesta se va repeta, guvernul ungar va lua cele mai drastice măsuri posibile, față de minoritarii germani. Ba, ce-i mai mult, magnatul ungar nu admite nici „simpatia guvernului în Berlin”, față de nemții din Ungaria.

Nu mai guvernul român n'a răstădădit să ia apărarea românilor nenorociți din Ungaria și — culmea — nici să-i puie la respect pe toți instigatorii contra Statului român găzduiți aici la noi și nici pe insolentii cari ne atacă de peste hotare. Oare când se vor desmetici guvernării noastre? **C. Nour**

Când i se isprăvește răbdarea...

Politica — așa cum se face la noi — este adesea odioasă. Cea mai mare parte dintre politicienii noștri sunt „de profesiune”. Nu aceia fac politică în România Mare cari au dat dovadă de capacitate, nu aceia cari sunt bunii economiști sau patrioți cinstiți ci, din contră, cei cari au învățat a face demagogie.

La noi politica se confundă cu o bursă care funcționează ilicit și în care indivizii fără o profesiune bine stabilită sau rău fămați își caută refugiul. Prima treaptă erarhică în politică este ocupată de agentul electoral. Acesta întotdeauna are câte un mijloc de convingere pentru plebe, pe care-l alege — după împrejurări — dintre: minciună (cu toate derivațele ei), baston și furtul de urne.

Cel ce a dat dovadă de destoinicie — care în limba politicianistă se traduce cu „devotament față de partid” — primește câte o slujbuliță (la început mai puțin însemnată, desigur) apoi se mai atasează vr'unul șef de sector politic din vreo suburbie sau comună, mai ridică un cuvânt la vreuna din adunările partidului și — chit că va debita serii de enormități — plebea îl va aplauda, căci așa se cuvine la întrunirile politice.

Lucrurile merg întotdeauna bine, în conformitate cu toate calculele, atunci când la întruniri iau parte doar cei cari militează pentru partidul respectiv. Când însă politicienii fac imprudența de-a ține adunarea într'un loc și într'o zi când de față se găsesc oameni cu diferite concepții politice sau — mai ales — fără nici una de acest fel, atunci lucrurile se incurcă și adesea iau o

intorsătură tragi-comică, după cum voi arăta mai jos.

Dealtfel, este și natural ca cetățeanul — după ce a fost indus în eroare timp de 17 ani — să nu mai admită ca unul sau celălalt nădrăgar să-i răpească timpul care lui îi este prețios și să-și mai bată și joc de nenorocirea lui. Iar când el — cetățeanul român dela oraș, sau țăranul — cunoaște îndeaproape manevrele politicianului care-i calcă ograda, când îl are — cum s'ar zice — „cu ceva la mână”, apoi atunci să-i plângi de milă nădrăgarului politician.

România a avut nenorocirea de-a fi guvernată ani de zile de partidul național-țărănesc, ai cărui membrii — majoritatea — în afară de chestiunile personale au ignorat interesele plebei.

Și tot acest partid — azi, când se găsește în opoziție — cu toate că se intitulează „țărănesc” — deci presupune că-i românesc — a admis ca la intrunirea dela Iași, de acum o lună de zile — să ia parte o seamă de evrei îmbrăcați țărănește.

Este, prin urmare, de așteptat

ca țăranul român să reacționeze — așa cum se pricepe și cum îi vine bine — față de insultele ce i se aduc în asemenea cazuri.

În numele acestui partid politic a plecat Duminecă la Gurahonț cucernicul părinte-protopop Cozma, din Ineu, în calitate sa de vice președinte al organizației arădane.

Nu știu ce le-o fi spus cucernicul părinte țărănilor adunați la târgul din Gurahonț, dar presupun că aceștia n'au fost cătuși de puțin entuziasmați.

Bănuiala mi-o întărește faptul că nici nu apucă prea cucernicul părinte să-și termine discursul, când o ploaie de ouă mai mult sau mai puțin cloclite, se abătuse asupra sfintiei sale. Apoi, pe lângă anumite grațiozități, i se mai impută că nu-și vede de treabă, că se ocupă de chestii politice, în timp ce biserică în care slujește e descoperită, că ar face bine să nu mai trântescă sf. evanghelie în capul preotului care-i ajută să slujească în biserică și altele asemănătoare.

Vedeți? Țăranul are o nemărginită răbdare, dar și când i s'o termina...

Th. Reculescu

Morgan acordă împrumuturi Abisiniei

LONDRA. — Noul însărcinat al Abisiniei, sosit direct din Addis Abeba, a declarat ziaristilor că misiunea sa principală este contractarea unui împrumut de 2 milioane de lire sterline pe piața Londrei și că în caz de nereușită, va contracta acest împrumut dela arhimilonarul I. P. Mor-

gan, care actualmente se găsește la moșia sa din Anglia, și care este foarte interesat în viața economică și financiară a Abisiniei. Totodată să tratceze cu guvernul englez închiderea canalului Suez și livrarea de armament trupelor abisiniene, războiul cu Italia fiind iminent.

De Luni, până Luni

...Doamne, Doamne, ce multe s'au mai întâmplat. Mussolini, războinicul duce al cămășilor negre, își dă cu gândul că n'ar fi tocmai pe tocmai convenabil un război cu Abisinia, iar aceasta cere bani cu împrumut din Anglia, care însă nu se va purta cu Înălțimea Sa Negusul, cum s'au purtat cu noi ai dela cari am cerut bani când ne trebuiau și ne-au pus sula în coastă, cerându-ne ba concesiile telefoanelor, ba o riguroasă tutelă financiară, ba una, ba alta.

Să vedem însă ce s'a întâmplat în țară. În primul rând, colonelul Călătoreșcu, fostul chestor al sect. IV. Galben, și-a dat în petec cu Vasileș-

cu, și călărind pe-un... cantalup a fost... transferat cu duba la Văcărești, unde meditează asupra desavantațiilor pe cari le produce cantalupul mâncat... prematur.

Și în singurătatea celulei, fostul chestor inselează probabil gânduri stranie pe marginea niminicieii omenestii, care în clipe de supremă desnađejde, îl lasă să se răcorească singur... Ceilalți complici, cari se complac încă în anonim, îngândurați și ei, consumă zilnic porția de cantalup care-a nenorocit sfânta treime a ingeniosilor excroci Vasileșcu-Nacht-Călătoreșcu.

...Apropos de Nacht: se putea oare ca cea mai extraordinară excroche-

rie calificată, să nu poarte amprente semite?

Și să nu-i înțelegem pe spanioli, cari și-au curățit odată țara de toată scușoarea semită, venită din Orient? Să nu-l admirăm pe Hitler, sau să nu admitem naționalismul intrasigent?

Guvernul joacă o tragedie, care desigur va fi mortalizată de subtilul autor dramatic d. Guță Tătăreșcu.

Afacerea Vasileșcu, a zdruncinat chiar confortabilul fotoliu al guvernatorului Băncii Naționale, precum și pe cel al d-lui Tony Iliescu, vicepreședintele maturului corp al senatorilor.

(Continuare în pag. 2-a)

Despre „pensionarea preoților”

In ultimul număr al ziarului nostru, am scris în foileton despre: „Politica și Biserica”.

Descriam în acel articol, pericolul incontestabil, pe care-l prezintă politica desănțată care se practică la noi azi, întru slăbirea sentimentului religios a poporului românesc. Arătăm atunci, rolul nefast al politicienilor cari, fiind întregimentați în hrubele masonice, în loc ca să se identifice în totul cu durerile și aspirațiile neamului românesc, fac jocul forțelor oculte și nu se sfiesc să dea lovituri dintre cele mai grele, bisericii noastre strămoșești. Am adus — doar în treacăt — ca exemplu, chestiunea salariizării clerului.

Azi, completăm acele rânduri, cu o nouă chestiune: „Pensionarea Preoților”.

Ministerul Cultelor în timpul din urmă: a insistat zi de zi, tot mai mult, ca să se pună în aplicare această lege. Și, iată că în urma repetițiilor stăruinți, dorința d-lui ministru Lapedatu, este pe cale de a fi întru totul salisfăcută.

Guvernul a luat deja măsuri, ca în unele eparhii, încă pe data de 1 August, legea de mai sus să se aplice fără nici o altă amânare, urmând ca cel mai târziu până la data de 1 Septembrie, să se șteargă din state și în celelalte eparhii din țară, toți preoții cari au împlinit vârsta de 70 ani.

Iată așa dar, ce urmărește Ministerul Cultelor: ștergerea din state, adică micșorarea plăților din bugetul acestui minister, cu lefurile cari li se cuvin de drept servitorilor sf. altare, cari au ajuns să trăiască o viață pământenască de 70 ani.

Din ce și cum vor trăi mai departe acești preoți, pe onoratul Minister al Cultelor, nu-l mai interesează. Și să nu credeți că acest minister procedea să cum procedea, fără a urmări anumite calcule făcute mai dinainte. Șterge din state pe toți preoții cari au vârsta de 70 ani, însă în locul lor, nu mai numește, adică propriu zis, nu mai vrea să retribuiască pe nici un preot tânăr, la caz că forurile bisericesti ar proceda — în mod firesc — la completarea posturilor devenite vacante. Biserica să se descurce cum va ști ea. Treaba ei. Ministerul Cultelor știe foarte bine, că, preoții cari au

ajuns la vârsta de pensionare, având la activ 40—50 ani de serviciu în slujba Domnului, nu-și vor părăsi tocmai cu atâta ușurință și imediat altarele.

Și tocmai pentru că știe acest lucru, îi scoate la pensie cu titlul — nu prea la locul lui — de „preoți ajutători”, dându-le dreptul să se folosească de sesia parochială. Iar dacă măsurile excepționale cari nu mai admit numiri noi în nici o funcțiune publică, se vor mai prelungi pe încă un timp de patru sau cinci ani, acești preoți vor serul, așa cum vor putea, la bisericile respective, încă patru sau cinci ani, în mod „onorific”.

În felul acesta, desigur, i-se aduce o reală ușurare bugetului Statului, chit că, în urma acestor pensionări, se vor ivi multe inconveniente de alt ordin. Pe acestea cei dela cârma Statului le ignorează. Ei nu vor să priceapă, că este o absurditate a mai pretinde să munciască un funcționar, pe care, din cauza de „limită de vârstă”, l-ai trecut la pensie.

Așa se prezintă cazul de mai sus. Preoții de 70 ani sunt scoși la pensie. Locurile lor însă, nu se mai completează cu preoți mai tândri, pentru că bugetul Statului fiind prea săcătit, nu se găsesc bani cu ce să fie plătiți.

Pensionajii, „preoți-ajutători” ocuma, vor rămâne și pe mai departe la posturile lor, fără nici o retribuție. Absolvenții și licențiații Academiiilor și Facultăților teologice să nu se mai gândească deci de a se vedea instalați în vre-o parohie.

Ce ar putea urma?

Doar niște întruniri cu discursuri de protest, memorii și... atât. Că dacă din cauza inactivității pastorale ale bătrânilor preoți, inactivitate legată de neputințele vârstei înaintată, sectanții își vor continua propagarea ideilor lor subversive cu o și mai mare îndrăzneală, este oare un lucru fără importanță?

Și dacă viciul și întregul lanț al faptelor imorale cari bântue cu atâta putere azi și pe cari preotul le-a combătut zi de zi, fie de pe amvon, fie în alte locuri, își vor mări puterea nefastă asupra sufletului poporului, pe guvernării noastre nu-i privește?

Dacă i-ar interesa toate acestea ei s'ar îngriji ca să trimită păstorii necesari, cari să poată îngriji și apăra poporul în fața atâtor plăgi ce se i-vesc, amenințând însăși temelii Statului.

Avem destui tândri teologi licențiați cari sunt dornici de muncă în ogorul Domnului. Ei nu sunt pretențioși. Nu le trebuie nimic mai mult, decât să li se asigure lor și familiilor lor posibilitatea unui trai omenesc și sunt gata să înlocuiască pe cei pensionați.

Ministerul Cultelor are datoria să cântărească și să studieze mai bine și nu numai din punct de vedere financiar, această lege și numai pe urmă s'o aplice.

T. A. FRENȚIU

OFICIUL DE TURISM DIN ARAD

Pe timpul guvernării d-lui dr. Al. Vaida Voevod, s'a luat, de către d. V. V. Tilea, frumoasa inițiativă de a înființa asociații de turism cari, în România era aproape inexistent, cu toate că frumoasele noastre priveliști din munți, văile râurilor, etc. ar încânta ochiul celui mai pretențios turist străin.

Inițiativa d-lui V. V. Tilea n'a rămas fără rezultat și — cam târziu dar totuși — cu plăcere anunțăm că și în orașul nostru a luat ființă o astfel de asociație sub denumirea „Oficiul Județean de Turism”.

Bineînțeles că meritul înființării Oficiului de turism din Arad este al actualului guvern, care a hotărât ca în fiecare județ din țară să ia ființă câte un asemenea birou de propagandă.

Oficiul din Arad are președinte pe d. Ciuca Ioan, directorul prefecturii și are 4 secții:

Secția I — Comunicații — sub conducerea d-lui ing. Triamboni.

Membrii d-nii: ing. Filip, Crășan, inspector de vânătoare, Căpriș, delegatul C. F. R.

Secția II — Hoteluri și restaurante, sub conducerea d-lui dr. Cosma, prim-medec județean.

Membrii d-nii: col. Botei, dr. Bejan, Mohor.

Secția III — Propagandă — sub conducerea d-lui prof. Blaga.

Membrii d-nii: prof. dr. Lepășanu, Igrășan, Tolan, Negura.

Secția IV — Amenajeri — sub conducerea d-lui ing. Streza.

Membrii d-nii: Maior Coltofeanu, Ioan Săracu din partea Camerei de Comerț, ing. Coltaș, jud. Spornic, membru societății de turism care urmează să fi desemnat și Oros Gh., directorul imprimeriei județului Arad.

Groznică explozie la Berlin

BERLIN. — La depozitul fabricii I. G. Farbenindustrie din Höchst pe Main, explodând un cazan a incendiat întreaga clădire. Rezervorul în care se gă-

seau materii chimice explozibile a fost aruncat în aer. Un lucrător a fost mistuit de flăcări și alți 12 lucrători au fost grav răniți.

Au început intrigile

Cotidianul „Porunca Vremii” din București, publică următoarele:

Intr-o parte a presei, au apărut câteva știri în legătură cu o presupusă acțiune a tinerilor cuziști împotriva fuziunii Goga-Cuza. Tot în această presă, setoasă de intrigă și senzațional, au văzut lumina zilei, știri privitoare la situația din „Frontul Românesc”, unde de asemenea, o parte a tineretului ar fi dispusă să spargă solidaritatea de luptă și să-și ia libertatea de acțiune (!).

Din informațiunile noastre rezultă că într'adevăr sunt câțiva băieți nemulțumiți, cum se întâmplă întotdeauna în asemenea împrejurări, dar insurecției nu numai că sunt puțini, dar sunt și lipsiți de valoare pentru cadrele respective. Băieții ambițioși, peste puterile lor, surprinși de noua întorsătură, de pe urma căreia

Revoluție la Viena?

VIENA. — Direcția poliției a arestat până acum 800 de național-socialiști, 1000 de comuniști și 1200 de socialiști internaționali, bănuși că proiectează provocări de turburări sângeroase pe străzile Vienei pentru 26 Iulie, ziua aniversării asasinatului cancelar Dollfuss. Arestajii au fost internași în două cazărmi.

meritul personal și munca depusă votată trec înaintea intrigilor neputincioase, s'au prezentat discret și insinuanți pe la diverse redacții, prezentând zărilor care au vreme să se ocupe de ei, mica lor compoziție dizidentă.

Atât.

Întepături de cer

In mod figurat — dar totuși s'au înregistrat în cursul săptămânii două nenorociri în Barul „Cornul Rădărilor”:

1) O sinucidere. Victima: P. Tândărică. Mijlocul: o discuție în jurul „moralei”.

2) O intoxicație. Victima: subnatul. Cauza: niște chestii lactee...

Duduia Rodica Protopopescu poartă stele:

— Oamenii cari poartă barbă sunt cu desăvârșire nesuferiți preferă pe cei cu... „cioc”, n. n. aceasta-i cauza pentru care de timp căutam prilejul să mă rădă cu dl. N. Iorga.

— Deunăzi, tmi omoram timpul cultivând Radio-București. Deodată „Doamnelohr și Domnilohr...”

— Vorbea dl. N. Iorga.

— M'am ridicat, am privit sfidător difuzorul și... am părăsit ostentativă mera.

Dar mai la urmă — vorba Toti — totul se reduce la un... ghic călugăresc.

Aud?!
INDIA

De Luni, până Luni

(Urmare din pag. 1)

...Și noi, naivii, cari credeam că senatorii nu fac altceva decât dorm și mănâncă zahăr!

...Se pare că Aradul s'a transformat în centru de spionaj maghiar. După descinderea dela Ordinul minorit, a urmat alta la locuința și biroul unui funcționar particular, iar Tribunalul Arad, a amânat mai în zilele trecute procesul de spionaj al prichindelului Viky Probst, și a altor opt, cari se 'ndeletniceau cu... nobila artă a spionajului, în timp ce prin oraș circula insistent svonul despre arestarea unui comisar de poliție arestat tot pentru chestii de-astea.

...Ce ție domnule și cu loialitatea concetățenilor noștri maghiari...

AUREL MARCU

Cețiți și răspândiți
„Ardealul”